

ENERGIAMÜÜK

70

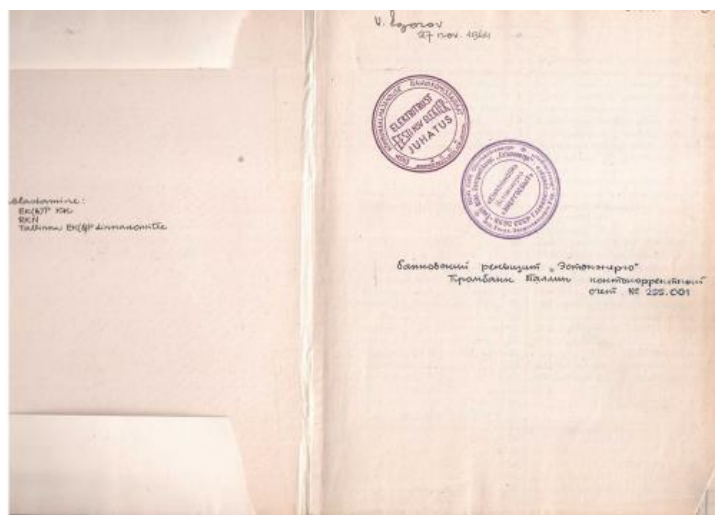
Enn Kallikorm
18.02.2016

Elekter (A. H. Tammsaare)

„Elekter – elektri avastamine pööras maailma pea peale ja meil on tagantjärele üsna võimatu ette kujutada, millise murrangu tegi sellega seoses läbi tolleaegse inimese teadvus. Korruga ilmnes, et aegade algusest saadik on eksisteerinud üks jõud, mille (traadi sisse) kinnipüüdmisel muutub maailm tundmatuseni.

Sest kes suudab tõestada, et elekter pole samuti elav olevus nagu inimenegi? Me kasutame elektrit, aga elekter meid ei kasuta Kust me seda teame? me ei mõista elektrit, pidades teda jumal teab milleks, kuna aga tema on elav olend, kes heidab inimesega, selle oma meelest suure ja targaga, rumalat nalja.“

Energiasüsteemi arenedes tekkis vajadus tootja (elektrijaam), jaotusvõrgu ja tarbija vahel luua uus lüli, mis lahendaks ülesandeid, mille täitmine oleks nimetatutele koormavaks. Selleks loodi Elektrimüük ja see sai teoks 1946. aasta veebruari kuus. Elektrimüük (edaspidi EM) moodustati tolleaegse energeetikavalitsuse „Eesti Energia“ koosseisus Tallinna Energiarajooni baasil. Sealt võeti 186 töötajast üle 112.

Energiamüügi esimene pitsat.

Asukoht:

- 1946. aastal asus EM Põhja pst.27.
- 1949. aastal koliti Pärnu mnt 8 (töökojad jäid Põhja pst 27).
- 1950. aastal kolisid kõik Pärnu mnt 8 II korrusele.
 - 1957 Elektrimüük nimetati Energiamüügiks.
- 1958. aastal koliti Estonia pst 1. Uues saalis pidas L. Ingar piduliku kõne ja Estonia artistid (E. Maasik, V. Gurjev, M. Kodanikpork, P. Padrik, L. Issakova) andsid suure kontserdi.
- 1959. aastal kolis arvestite töökoda Estonia pst 3.

Energiamüügi juhid:

- Ivan Drobot 30.11.1945 - 11.07. 1960
- Endel Saareoks 06.07. 1960 - 31.12 1975
- Enn Kallikorm 18.12 1975 - 1986
- Väino Milt 1986 - 1997

Peainsenerid:

- Vladimir Egorov 01.02.1946 – 30.08.1980
- Väino Milt 01.09.1980 - 1986
- Arvi Hamburg 1986 -
- Toomas Laurand

Direktori asetäitja:

- Jaan Kundla

Inspektsiooni juhid:

- Pertelson 01.11.1946 – 1953
- A. Martinson 1953 – 1957
- E. Saareoks 1953 – 1959
- A. Reisa 1959 – 1960
- V. Martinson 1960 – 1970
- H. Harak 1970 –

Energiamüügi direktor E. Saareoks, peainsener V. Egorov, osakonnajuhataja E. Kallikorm ja keskuse töötajad. Foto tõenäoliselt 1974. aastast.

Energiamüügi osakondade ja talituste juhatajad. Foto 1980-date keskelt.

Lubatud tarbimispiirid 1945. aastal:

Valitsuse määrusega lubatud kulutada elektrienergiat kuus:

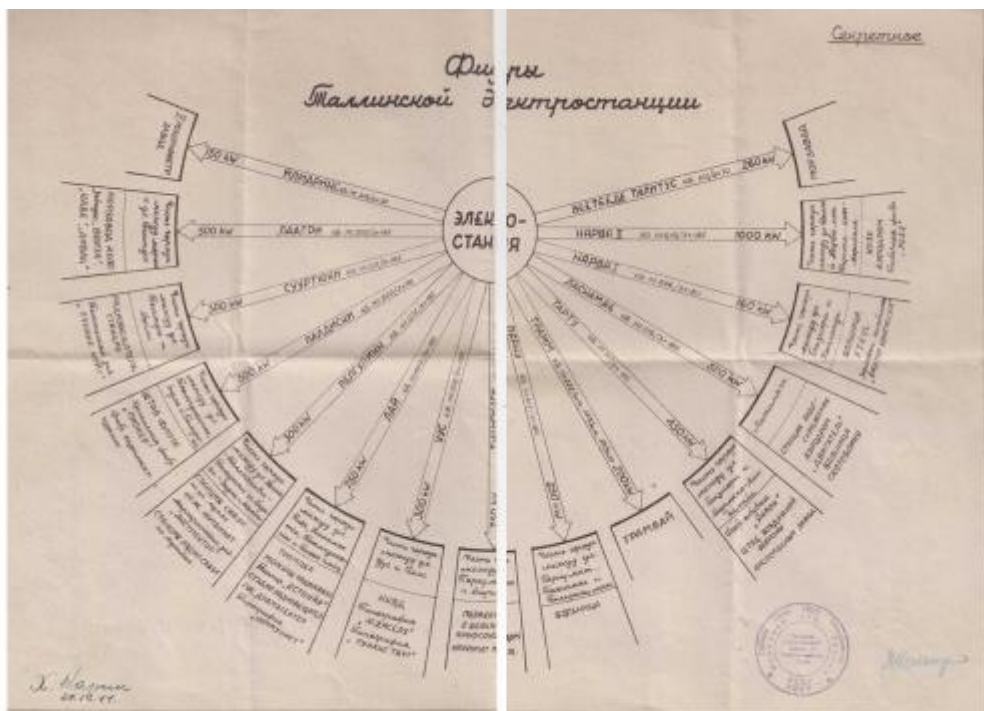
korteri iga toa valgustamiseks	5 kWh
perekonna majanduslikeks vajadusteks	10 kWh
elektrifitseeritud köögiga majades suure 3 plaadi ja praeahjuga elektripliidi kohta	90 kWh
maal ühe talu kohta	20 kWh

Riiklike majandite ja põllumajandusettevõtete tarbimine ei tohtinud ületada 60% 1940. aasta detsembrikuu tarbimisest. Üle limiidi kulutatud elektrienergia eest pidi tarbija tasuma 5-kordselt.

11.07.1946. aastal EM käskkiri – moodustati komisjon Estonia teatri tehniliseks ülevaatuseks enne võrku ühendamist.

Tähtsamad näitajad 1946. aasta kohta:

EM personal	175
Elektrienergia tarbimine	90,8 mln kWh
Abonentide arv	58700
Elektriarvestite remont	
▪ 1-faasilised	6205
▪ 3-faasilised	835

Tallinna EJ fiidrid.

Esimestel aastatel oli tähtsaks tööks võrgukadude vähendamine (võimsusteguri tõstmine – hinna lisandid ja vähendamised).

1946. aastal oli 2 reaktiivenergia arvestit, 1957 oli juba 167.

1948. aastal ilma arvestita tarbijaid 12000, 1965. aastal 1044.

Soojus – Estonia pst 1 ühendati soojusvõrku 22.01.1960. Tarbijaid 4415, sh arvesteid ainult 104.

Elukondlike elektritarbijaid 450000, sh 3-faasilisi 75500.

02.01.1973 moodustati Tallinna osakond. Juhatajaks Jaan Kiviall.

Väga kaalukas roll oli tehnika osakonnal - eeskirjad, infokirjad, normdokumendid, projektide kooskõlastamine, elektrotehnilise toodangu kontroll jne.

29.07.1949 tuli osakonda tööle Aado Uustalu ja temast kujunes ajapikku korrektse ja asjatundliku spetsialisti legendaarne võrdkuju.

1980 Minenergo käskkirjaga 23.10.1980 muudeti Energiamüügi nimi Eesti Energiajärelvalveks.

Põllumajanduslike katlajärelvalve anti Energiamüügile 1963. aastal ja sellel tööl olin mina esimene.

Elektrikumutus:

- elektrootkatlaid kokku võimsusega 66,7 MW, sh põllumajanduses 61,2 MW, Eesti Energial 3,7 MW.
- elektripliite korterites 1976. aastal 12000 (Lätis 40, Leedus 100).

Arvlemisest:

04.01 1960 avati EM-s Riigipanga sissemakse kassa.

Alates 1964 anti MN määrusega elanikelt maksete kogumine

Hoiukassadele.

Abonenttalituse tööruumid Estonia pst.1. Paremalt Fotomaxi filmilint.

Töökoja tööst.

Teenindusel olevate arvestite arv:

1-faasilised 329980

3.faaasilised 71520

1980.aastal remonditi 39617 1-faasilist ja 11911 3-faasilist arvestit.

Alates 1980. aastast lõpetati kontroll-mõõteriistade remont.

Andmed 01.01.1995. aasta kohta:

Klientide arv kokku 474831.

Klientide teenindamisega tegeles vahetult 15 allüksust, millede koosseisus oli kokku 58 inspektorit, 17 tehnikut, 53 montööri ja 127 kontrolöri.

Sõidukorras 80 autot.

Eraldi tahaks meenutada EM kauaaegset peainseneri Vladimir Egorovit.

V. Egorov omandas Tallinna gümnaasiumis keskhariduse ja Praha Polütehnilises Instituudis kõrgema tehnilise hariduse. Alustas 1937. aastal AS-s Eesti Turbatööstused insener-elektrikuna, alates 1939. aastast elektriosakonna juhataja asetäitjana. 1941. aastast oli Ellamaa

elektrivõrkude ülem trustis “Eesti NSV elekter”. Sõja lõppedes oli trusti peainsener ja juhataja asetäitja. Trust nimetati 1945. aastal ümber “Eesti Energiaks”. Alates 1. veebruarist 1946 oli V. Egorov Energiamüügi peainsener.

Energiamüügi peainseneri V. Egorovi 70. juubeli tähistamine Eesti Energia saalis 1980. aastal.